Eftersänd fri premielista
Spar Edra kuponger
The Royal Crown Soap Co. Ltd.
654 Main Street, Winnipeg

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ROYAL CROWN SOAP

ARG. (YEAR) 27. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 14 AUGUSTI 1919. LÖSNUMMER 5 CENTS. No. 33

W. L. Mackenzie King är liberal ledare

Den förre arbetsministern i Laurierkabinettet väljes till liberala partiets ledare

Besegrar Fielding

En tämligen lös och för landets massor otillfredsställande tullresolution antages

Den stora liberala kongressen i Ottawa, för vars öppnande redogjordes i förra numret av S. C. T., blev i flere avseenden ganska intressant. Den visade i flere fall en viss radikalism, men i andra stod den tillbaka för den senaste stora liberala kongressen, som hölls för 26 år sedan eller 1893. De beslut, som fattades, talade även ett ganska tydligt språk om att Canadas producerande massor icke ha mycket att vänta av det liberala partiet.

En av de viktigaste frågorna på programmet var valet av ledare för partiet efter framlidne Sir Wilfrid Laurier. Valet skedde i torsdags och blev nog så hett. Fyra kandidater voro uppställda, nämligen Hon. Mackenzie King, Hon. W. S. Fielding, Hon. George P. Graham och Hon. D. D. McKenzie. De två senare blevo ganska snart utslagna, och till sist stodo King och Fielding ensamma på fältet. I slutvoteringen erhöll mr King 476 röster och mr Fielding 433. Mr. King var sålunda vald till det liberala partiets ledare och hälsades med väldiga ovationer av kongressens delegater.

Den nye liberale ledaren, Hon. William Lyon Mackenzie King, föddes i Berlin, Ont., den 17 december, 1874. År 1895 graduerade han från universitetet i Toronto. Han har också studerat vid Harward college. Han har beklätt många politiska sysslor alltsedan sin ungdom. År 1905 var han sekreterare i det utskott, som tillsattes för att undersöka de industriella oroligheterna i British Columbia, och 1907 utnämndes han till ordförande i den kungliga kommissionen, som skulle bilägga tvisten mellan regeringen och Bell telefonbolaget. År 1908 sändes han av Dominion till England med uppdrag att tillse, att regeringen av immigrationen rätt verkställdes. År 1909 valdes han av riksregeringen till medlem av beskickningen till Kina att undersöka opiumhandeln. Han var arbetsminister i Laurierregeringen till 1911. Mr. King valdes 1914 av Rockefeller Foundation att i den sociala grenen av densamma undersöka arbetets ställning till kapitalet, och här tjänade han i tre år. Förra året vistades King i England för att studera arbetarproblemet. Den nye ledaren är fyratio fem år gammal. Till hans fördel kan nämnas, att han var i opposition till konskription, och att det icke finnes något offentligt rekord över att han deltagit i krigföringen.

Det liberala tullprogrammet

Tullfrågan stod näst efter valet på kongressens program, och beslutet i denna fråga blev det verkliga provet på partiets ställning till landets stora massor. Följande resolution anogs i tullfrågan:

"Att Canadas bästa intressen kräva, att substantiella reduktioner snart göras i tullbördorna för att erhålla två synnerligen viktiga mål:

1. Förminskandet av de höga levnadsomkostnader, som nu pressa så hårt på folkets massor. 2. Reducerandet av kostnaderna för produktionsinstrumenten i de industrier, som äro baserade på Canadas naturliga resurser, vilkas kräftiga utveckling äro vitala för vårt lands framsteg och välmåga.

Att för att nå dessa mål det liberala partiet lovar att, när det kommer till makten, genomföra följande lagstiftning:

1. Sättandet på den fria listan vete, vetemjöl och alla veteprodukter; de viktigaste födoämnena, farmredskap och farmmaskiner; farmtractors; gruv-, kvarn- och sågverksmaskineri och reparationsdelar därav; obehandlat och endast delvis behandlat timmer; lys-, smörj- och bränsleolja; nät, nätgarn och fiskeriattiraljer, cement och gödselämnen.

2. Minskandet av tariffen för att erhålla en reduktion på minst 50 procent på tullen på kläder och skor och råmaterial, som ingå i produktionen därav.

3. Ökande av den brittiska preferensen till 50 procent av den allmänna tariffen".

Flere andra beslut fattades på kongressen. De flesta voro ungefär lika lösa och intetsägande som tullresolutionen.

Svensk pälsjägare dör i vildmarken

Emanuel Peterson dör i vildmarken i norra Canadas snöregioner

2,000 mils resa

Emanuel Peterson, en pälsjägare hos Hudson Bay Company, somnade in i sin ensamma hydda i snöregionerna nära Fond du Lac, i närheten av Lake Athabaska, över ett år sedan. Som han föll i sömn i sin sovbänk, saligger han i dag med sina filtar lindade omkring sig. Vargarna, som smyga tjutande omkring hans stuga, och de dånande snöstormarna, som driva upp snön över stugans tak, kunna aldrig mer väcka honom ur hans sista sömn. Den gamla timmerkojan, som han själv byggt, har blivit hans mausoleum. En bit papper fastspikat på dörren, bär en gravskrift på engelska, franska, cree och chippeway: "Detta är Emanuel Petersons grav. Må han vila i frid."

Konstapel M. Chappins i Canadas ridande polis färdades 2,000 mil genom snö och stormar för att skriva dessa ord. Hans återkomst till Saskatoon, Sask., efter tre månaders resa utgör sista kapitlet i denna berättelse från vildmarken.

Ett rykte, att en man låg dod i sin hydda någonstans norr om Lake Athabaska, nådde Edmonton sistlidne februari. Chappins erhöll i uppdrag att undersöka om ryktet hade grund för sig. Han utrustades i Isle a la Crosse med hundar och släde och en indian som förare. Vid Cree Lake var köiden femtio under zero. Stora flockar av vargar följde smygande efter i deras spår och dödade två hundar. Chappins dödade dussintals vargar var dag, och genom att de hungriga bestarna stannade och fästade på sina kamraters lik, lyckades han hålla dem ifrån sig. Indianen vände om, gripen av panik, men Chappins drev på vidare, och efter obeskrivliga strapatser och lidanden nådde han till sist Petersons övensnöade koja. På ett bord i stugan låg Petersons dagbok, och de sista anteckningarna, gjorda den 29 mars 1918, lydde: "Jag är mycket sjuk. Tanken på att dö härute bland snödrivorna ensam och övergiven kommer mitt hjärta att bäva."

Wilson bekämpar de alltför höga prisen

Ett tal lägger presidenten skulden för de höga prisen på "brottsliga metoder"

Jakt på profitörer

Wilson vägrar behandla järnvägsmännens lönefråga, förrän de återvänt till arbetet

President Wilson har övergivit sina ansträngningar att mobilisera den allmänna poinionen i Förenta Staterna mot de politiker, som arbeta mot ratificeringen av fredstraktaten, och kastar nu hela sin tyngd in på att reducera levnadsomkostnaderna och straffa profitörerna.

Presidenten höll i fredags ett anförande inför kongressen, vari han föreslog medel att reducera prisen på livsförnödenheter. Han förklarade, att de existerande lagarna icke äro till fyllest. Han sade, att prisen icke härleda sig från brist på livsförnödenheter, utan att de skapats i många fall "artificiellt och kallblodigt" genom "brottsliga metoder".

Presidenten rekommenderade, att Food Control act blir gällande även i fredstid, och att kongressen utesluter från handeln födoämnen, som icke överensstämma med denna lag.

Presidenten rekommenderade även, att födoämneslagen förses med klausuler om stränga straff för profitering, och att en lag om kylhus stiftas, medlagen i New Jersey som modell, varigenom en tidsgräns sättes på kylhusförvaring. Han rekommenderade även, att alla varor, som komma ut från kylhus, märkas med det pris, som rådde, då de lades in. Även önskade Wilson, att varor i handeln märkas med de priser, som producenten erhållit.

Jakt på profitörer

Attorney General Palmer meddelade förra veckan, att den amerikanska regeringen börjat en kampanj mot profitörerna. Det är meningen att börja med anti-trusträttegångar mot de stora slakterifirmorna Armour, Swift, Morris, Wilson och Cudahy. En verklig armé med detektiver har sänts ut över landet för att uppspåra profitörer och ställa dem inför Pontius Pilatus. En påtaglig följd av detta tillkännagivande har varit, att prisen sjunkit på en del livsförnödenheter.

De strejkande gå tillbaka

Arbetarnas vid järnvägsverkstäderna i Förenta Staterna strejk såg ganska allvarlig ut förra veckan. Många tåg måste inställas på grund av strejken, och en del platser ledo brist på livsförnödenheter. President Wilson tillkännagav i torsdags, att regeringen icke kunde behandla järnvägsmännens lönefråga, förrän de återvänt till arbetet. Detta hade till följd, att majoriteten av de strejkande återvände till arbetet. Endast i Chicago och några platser i New England är man ännu ute på strejk.

MONARKISTERNA FRAMME

Ryska monarkister begå mord i Stockholm

Från Stockholm meddelades i fredags, att överste Hadjelatchennfer, en f. d. rysk sjöofficer, och en amerikansk medborgare vid namn Legree dödats av personer, som tros utgöra en del av "Internationella ligan för återupprättandet av den ryska monarkien". Dagens Nyheter uppgiver, att denna ligas mål är att återupprätta den monarkiska regimen i Ryssland genom att uppsätta storhärtig Alexander Michaelovitch, son till den förre ryske tsaren, på tronen. Organisationen ledes av den förre ryske premiärministern Trepoff och general Gudinich, befälhavare för de ryska trupperna i Kaukasien.

VALEN SKYDDAS

Som svar på danska regeringens anhållan att ett örlogsfartyg måtte sändas till Flensburg till skydd vid folkomröstningen i Slesvig underrättade fredskonferensen häromdagen att ett engelskt örlogsfartyg redan anlänt till Flensburg och att ett franskt var på väg dit.

ANDREW CARNEGIE DÖD

Andrew Carnegie avled den 11 augusti kl. 7.10 på morgonen i sitt sommarhem i Lennox, Mass. Carnegie har varit sjuk men ej sängliggande en lång tid. Dödsorsaken var inflammation i luftstrupen. Carnegie har skänkt $300,000,000 till olika ändamål, och han påstod, att han hade större bekymmer hur att skänka bort sin förmögenhet än han hade att förtjäna den. Han var född i Skottland och var vid sin död 84 år gammal. Han efterlämnar maka och en dotter.

POLACKERNA TAGA MINSK

Polska trupper erövrade i fredags huvudstaden Minsk i den ryska provinsen med samma namn från bolsjevikerna. Ett telegram från Köpenhamn vill veta, att Lenin snart ämnar avgå. Ryssland hemsökes f. n. av många strejker, och en massa strejkledare ha blivit arkebuserade. Kolchaks regim i Sibirien håller på att falla samman. Kolchak har lidit flere svåra nederlag mot bolsjevikerna.

EN SVENSK SOLDAT

John Algot Söderberg

Grenadieren John Algot Söderberg, vars bild här återgives, var en av de första svenska unga män, som från Winnipeg foro ut till krigsskådeplatsen i Frankrike. Han tog värvning i "78 Winnipeg Grenadier" i sept. 1915 och återkom efter nära fyra års bortovaro till Winnipeg för några dagar sedan, varest han är medlem av den sv. lutherska församlingen. Tvenne gånger blev han svårt sårad i kriget, nämligen i slaget vid Wimy Ridge och i bataljen vid Some, samt blev slutligen tagen till fånga och förd till Tyskland, där han satt inspärrad i 20 månader. Slutligen fördes han därifrån vid innevarande års början till England, där han vårdades i ett sjukhus, tills han blivit stark nog att företaga hemresan till Canada. Flera gånger har han blivit angiven i tidningen såsom "missing" och dödad. Hans kamrat, Olof Nyblad, som tillsammans med honom avreste till krigsskådeplatsen, stupade på slagfältet för tre år sedan. Söderberg visste dock intet härom, förrän han anlänt till Winnipeg.

HÆCKEL DÖD

Evolutionsteoriens förkämpe

Den världsberömde tyske naturvetenskapsmannen Ernst Heinrich Hæckel avled i Jena, Tyskland, i lördags. Han var född den 16 februari 1834. Hæckel var professor i zoologi vid universitetet i Jena.

Hæckel var den främste exponenten för de Darwinska teorierna i Tyskland, och han har utgivit många tetenskapliga verk, vilka översatts till alla civiliserade språk och som lästs av miljoner och åter miljoner kunskapstörstande människor. Hans vetenskapliga och upplysande arbete väckte naturligen en storm av förbittring i kyrkliga och bigotta kretsar. Han framstår emellertid såsom en av världens största snillen och vetenskapsmän och såsom en sanningens förkämpe utan fruktan och tadel.

GOMPERS FRAMME

Gomperserna medge inte att världens kapitalister började kriget

Internationella fackföreningskongressen öppnades i Amsterdam nyligen under ordförandeskap av Oudegeest, den holländska federationens chef.

Oudegeests yttrande i öppningstalet att "alla länders kapitalsystem buro skulden till kriget" bemöttes av de amerikanska delegaterna Gompers och Dobin, vilken sistnämnde förklarade att "de monarkistiska och militaristiska elementen i Tyskland och Österrike ensamt och helt och hållet voro ansvariga".

Efter sitt yttrande att världens kapitalsystem buro skulden till kriget förklarade Oudegeest att avsikten var att diskutera åtgärder för att hämma kapitalistsystemens utveckling för att därigenom förebygga krig och skövlingar.

Den andra uppgiften, sade han, är att diskutera en arbetarcharter, isynnerhet med hänsyn till att denna motsvarar arbetarbefolkningarnes önskningar.

De amerikanska delegaterna förklarade att de icke vilja underteckna någon förkaring att de kapitalistiska elementen hade skulden till kriget.

Presidenten för det tyska förbundet, Karl Legien, förklarade att de amerikanska militaristerna buro ett lika stort ansvar för kriget.

STREJKPLANER

Jordbruksarbetare i Uppland planerade strejk häromdagen, säger ett meddelande från Stockholm. Man fruktar för att jordbruksarbetare på andra håll i landet skulle följa exemplet, innan skörden är inbergad.

BELGIEN RATIFICERAR

Den belgiska deputeradekammaren ratificerade i fredags enhälligt fredstraktaten med Tyskland. Utrikesministern yttrade, att nationernas förbund icke giver omedelbar garanti. Belgierna måste därför själva se till sitt försvar.

Sjömanskonflikten i Sverige är löst

Sekr. för American-Scandinavian Foundation har insamlat $300,000 till stipendier

Ur senaste Sverigepost

Många eldsvådor ha härjat och flera dödsbringande automobilolyckor ha inträffat

— Genom en person, som lyckats komma från Petrograd, har meddelats, att rådsregeringen skickat enorma summor för agitationsändamål till utlandet, därav c:a 32 miljoner till Sverige.

— En drunkningsolycka, som krävde tre människoliv, inträffade häromdagen å Vassarträsket vid Gellivare. De omkomna äro kontorsskrivaren Helge Ahlquist, studeranden Oskar Axelsson och fröken Berta Skär, alla i 24-årsåldern. Olyckan inträffade omkring 25 meter från land mitt emot pastor Grapensons bostad. Pastor G. skyndade till hjälp och lyckades rädda en fjärde person i sällskapet, faktor A. Bergström från Gellivare.

— Härom kvällen inträffade på Petersburgsgatan i Viborg en våldsam explosion. Tvänne soldater voro sysselsatta med att på kärror transportera lådor, innehållande minor. Förmodligen kom därvid en låda att på något sätt falla i gatan med påföljd att hela lasset flög i luften, varvid körsvennen slets i stycken, kärran förvandlades till spillror och hästen illa stympades. En annan soldat, som körde det efterföljande lasset, erhöll ett gapande sår i huvudet och dog efter ett par minuter. Hästen, som var förspänd detta lass, fick huvudet avslitet. På stadens natthärbärge, som är beläget nära intill olycksplatsen, sårades nio personer och dessutom sårades en på gatan gående kvinna. De skadade fördes till länssjukhuset, varifrån sex, som erhållit lindrigare skador, omedelbart kunde utskrivas. Två män, som måste underkastas operation, avledo efter denna. Explosionen vållade betydande skador i närbelägna byggnader.

— Den agitationsresa, som generalsekreteraren i American Scandinavian Foundation, dr Henry Goddard Leach, företagit, först i Förenta Staterna och därefter i Norden, har nu nått sin avslutning. Resan har fått ett mycket vackert resultat. Som förut omnämnts, har dess syfte varit att väcka intresse för det ömsesidiga utbytet mellan Amerika och Skandinavien av studerande stipendiater. Det meddelas från Köpenhamn, att den totala summa, som dr Leach på olika platser lyckats insamla för sagda ändamål, skulle uppgå till $300,000.

— Härom dagen inträffade, enligt telegram från Hälsingborg, en bilolycka, som krävde två människoliv, i närheten av Hyllinge. Verkställande direktören i Tekniska Materialaffären i Hälsingborg T. Nilsson-Sönne, och lagerchefen i samma firma, F. Hammarlund, hade avrest i bil från Hälsingborg med Hammarlund som chaufför. I en sväng vid Ekebro vältade plötsligt bilen, och de båda passagerarna slungades ut. Direktör Sönne avled på stället. Herr Hammarlund transporterades i bilen till Hälsingborg lasarett, där han efter en halv timme avled av skadorna.

— Urtima riksdagen sammanträdde den 4 augusti.

— Häromdagen utbröt en häftig vindseldsvåda i en Aktiebolaget Rörstrands porslinsfabrik i Stockholm tillhörig byggnad, det s. k. verket. Här inrymdes en hel del dyrbara maskiner, som sammanlagt kosta bortåt en halv miljon kronor, vilka delvis blevo lågornas rov.

— Inför sjöfolkslönekommissionen har uppgörelse träffats vid de kvarstående tvistefrågorna mellan redareföreningen samt eldare- och sjömansunionerna. Följande dag hade allt arbete ombord på de av strejken berörda fartygen återupptagits. Nya lönesatser ha stipulerats för arbete och övertidsarbete. Arbetstiden har fastställts till 8 timmar. Avtalet gäller f. o. m. den 9 juli till utgången av år 1920.

— Polisen har i dagarna fått hand om en förskingrings- och förfalskningsaffär av rätt kraftiga dimensioner. Den rör sig om icke mindre än 80,000 kr. Anmälan har gjorts av direktören för aktiebolaget Tillit, Stockholm, Bengt Gerber, och den skyldige är en av bolagets styrelseledamöter, med. dr, amerikansk, Casten Ivan Tisell. Tillit är en sprängämnesfabrik, som under kriget haft tämligen vidlyftiga affärer med utlandet och bl. annat tillverkat av Tisell uppfunna sprängämnen. Tisell hålles häktad sedan 20 juni.

— Det mellan svenska regeringen å ena sidan samt brittiska, franska, italienska och nordamerikanska regeringarna å andra sidan den 29 maj 1918 avslutade handels- och tonnageavtalet har i enlighet med därom träffad överenskommelse upphört att gälla från och med den 12 juli.

— Nyligen avled en av den svenska järnindustriens mera bemärkta män förre ägaren till Fagersta bruk brukspatron Christian Aspelin.

— Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare framför hos regeringen krav på sänkning av järnvägsfrakterna, så att de icke täcka mer än de aktuella driftkostnaderna. Det ifrågasättes, om ej 100 proc. utöver normaltariff kunde vara tillräckligt i stället för nuvarande 200 proc. Kolprisen ha sjunkit, påpekar handelskammaren, likaså priserna på smörjoljor och övriga förbrukningsartiklar, de senare nästan till fredsnivån. Den förut uppståndna förlusten för S. J. borde täckas på skattevägen. Genom ett sådant förfarande skulle industrien där så eljest icke vore möjligt kunna hållas i gång, arbetslösheten minskas och den allmänna prisnivån sänkas.

— Vid Fors bruk i södra Dalarna har en förödande eldsvåda härjat. Vid halv 1-tiden på natten upptäcktes, att eld och rök slogo ut från en bostadslägenhet tillhörande målaren C. Hedlund och belägen i samhällets mest centrala del. Elden grep omkring sig med rasande fart och kastade sig över en del uthuslängor i närheten, som inom kort voro tillspillogivna. Så ödelades utom Hedlunds mangårdsbyggnad och uthusen uthuslänga tillhörande hotelläga re Gustavsson samt Fors bruks stora ladugård. Dessutom ödelades en uthuslänga tillhörande skräddaremästa-

(Forts. å sid. 5)

Grymheter i den amerikanska armen

Vittnesmål inför kongresskomité om misshandel mot soldater

"Hårdkokta" Smith förhörd

Grym och omänsklig behandling av amerikanska soldater, som av en eller annan anledning råkat bliva sända till de amerikanska fånglägren i Frankrike, har sedan en tid tillbaka framkallat klagomål till amerikanska kongressen, vilken nu genom en komité satt i gång en undersöning. Den officer, som mest varit nämnd av dem, som fått göra närmare bekantskap med "krigsrättvisan", har varit "Hårdkokta" Smith, löjtnant Frank H. Smith, som hade befälet på fångfarmen nr 2 utanför Paris.

Denne förhördes i tisdags f. v. av komitén i New York, och medgav då att "förfärliga grymheter" förövats i de franska fånglägren, men påstod samtidigt att det läger, han hade befäl över, varit "en verklig förlustelseplats" i jämförelse med andra. Han förkunnade också att han ej hade lång tid kvar att leva och därför så mycket hellre ville tala sanning. Detta tyddes av fängelseläkaren — löjtnant Smith avtjänar nu 18 månaders fängese för grymhet mot soldater — som en aning hos honom att några av hans forna fångar traktade efter hans liv. Så vitt läkaren kunde utröna, var annars löjtnant Smith vid god hälsa.

Löjtnant Smith vittnade att hans regementschef, överste Grimstead, tillsagt honom att general F. S. Strong beordrat att fångarne skulle behandlas med den mest "skoningslösa stränghet".

Sergeant Clarence E. Ball, som varit "Hårdkokta" Smiths underordnade och profoss på "förlustelseplatsen", fångfarmen no. 2, intygade under ed att han och de andra sergeanterna tvingats att slå tjogtals fångar på direkt befallning av Smith och ofta i hans närvaro. Sergeant Ball försäkrade att några av de slagna nyss kommit från sjukhuset och att han vid ett tillfälle beordrades att slå en man i närvaro av Smith och fem andra officerare, samt att en officer för det mesta var tillstädes vid avbasningarna. När män blivit så illa slagna, att de voro betäckta med blod, blevo de med vatten. Sergeant Ball sade sig tagna ut på gården och besprutade ej ha haft något annat val än att slå, emedan Simth hotat att om han ej lydde order, skulle han överlämnas till fångarne, som han visste skulle döda honom. På tillfrågan, om översten (Grimstead) visste av detta, svarade han:

"Översten var med om det lika mycket som någon annan. Om han ej såg det, måste han ha haft svag syn".

Efter honom vittnade en, som varit fånge på "Hårdkokta" Smiths "förlustelseplats", Joseph C. Ryszelewski, en andra årets student vid Pennsylvania universitet som tagit värvning i flygkåren. Ryszelewski, som talar flytande engelska, franska, polska och ryska, hade kommit i olycka för spel och blivit dömd till tre års fängelse. Han rymde och förenade sig med polska armén i Frankrike, blev gasförgiftad, sårad och fick slutligen croix de guerre och officersgrad. Emellertid blev han igenkänd av de amerikanska militärmyndigheterna, arresterad och sänd till stockadfängelset i Givres, där, enligt hans påstående, ett sannskyldigt skräckvälde var rådande. "Jag såg män undergå tortyr", sade han, "för att tvingas vittna emot sina kamrater. De voro försedda med handklovar och fastkedjade vid väggar och blevo slagna sanslösa med tjurpiskor av sergeanterna."

Reaktionen har nu segrat i Ungern

Monarkisterna i Budapest göra en coup d'etat och störta den socialistiska regeringen

Ärkehärtig Josef regent

Rumäniska trupper hålla Budapest besatt, och kung Ferdinand intågar i den staden

De allierade ha fått sin vilja igenom angående Ungern, och reaktionen synes ha segrat där — åtminstone för tillfället.

Man torde påminna sig, att Bela Kuns kommunistregering blev störtad, emedan fredskonferensen vägrade att erkänna den. Den moderate socialisten Julius Peidll bildade en ny ministär, men efter endast sex dagars regim blev denna störtad genom en coup d'etat av monarkisterna i Budapest. Peidlls ministär blev arresterad, medan den satt i konselj.

Monarkisterna ha utropat den Hapsburgska ärkehärtigen Josef till regent, och han har bildat en borgerlig regering med Herr Friedrich som premiärminister. Ärkehärtigen har inbjudit socialdemokraterna att förena sig med ministären, men dessa ha vägrat.

Det förspordes först, att ärkehärtig Josef, vilken var befälhavare för en del av de österrikisk-ungerska trupperna under de två första åren av kriget, skulle bli Ungerns konung. Detta har emellertid senare förnekats av ärkehärtigen själv. Det är dock troligt att, om icke monarkien återupprättas, så blir han Ungerns president och diktator. Förbittringen är mycket stor i arbetarkretsar. Den nya regeringen har redan gjort sig skyldig till många våldsdåd mot arbetarna.

Under tiden hålla rumäniska trupper Budapest besatt, och socialisterna påstå, att det endast är genom rumäniska bajonetter, som Frans Josef kan hålla sig vid makten. Konung Ferdinand av Rumänien intågade i torsdags i Budapest. Rumänierna synas emellertid icke vilja helt foga sig i fredskongressens beslut och ha tilldeats varning från denna.

SIR ROBERT FÖRNEKAR ATT ETT MINIMIPRIS FIXERATS PÅ VETE

Följande officiella meddelande utfärdades i onsdags f. v. från Ottawa: "Sir Robert Borden har mottagit många telegram från västra Canada, vari protesteras mot fixerandet av ett minimipris för detta års veteskörd, och vari sägas, att västerns farmare ro berättigade att få världsmarknadens bästa pris. Den kurs, som dessa herrar önska, är just den, som regeringen tagit. Priset på vete har icke blivit fixerat. Men för att undvika besvär för farmarena, som nödändigtvis måste ha en kontant avetalning på sin skörd, föreslår regeringen, att Canadian wheat board gör il sådan producent en resonabel och substantiell avbetalning. Denna avetalnings storlek kommer att rekommenderas av Canadian wheat board, och regeringen skall skaffa de nödändiga fonderna för detta ändamål. Canadian wheat board skall sälja ela det canadensiska överskottet till et bästa pris, som kan erhållas på etemarknaden. Sedan detta blivit jort, skall varje farmare berättigas tt erhålla återstoden av det pris, som rhållits, minus verkliga omkostnader. Regeringens förslag formuleras och offentliggjordes, innan den ade sett Canadian Council of Agriltures rekommendationer. Regeingen glädjer sig att se, att dessa kommendationer äro i full överensämmelse i alla viktiga punkter med st förslag, som den offentliggjort, ch som nu håller på att verkställas regeringen."

Vetekommissionen utnämnd

Canadian wheat board, som skall ontrollera uppköpet och marknadsföringen av veteskörden i Canada, blev i fredags utnämnd och är sammansatt, som följer: James Stewart, Winnipeg, ordförande; Wm. A. Matheson, Winnipeg; W. A. Wood, Carstairs, Alberta; W. A. Black, Montreal; Norman McLeod Patterson, Fort William; Wm. L. Best, Ottawa; Frank O. Fowler, Winnipeg; C. B. Watts, Toronto; Wm. Henry McWilliams, Winnipeg; Joseph Quintal, Montreal; Col. John Z. Fraser, Burford, Ontario; Frederick Wm. Riddell, Regina

Den nya vetekommissionen hade sitt första sammanträde i måndags i Grain exchange i Winnipeg. Mötena hållas in camera, och varken pressen eller allmänheten ha tillträde till dem. Kommissionen har icke ännu varit i stånd att utgiva något offentligt meddeande.

KVINNORNA ÄMNA STREJKA

De kvinliga delegaterna vid socialistkongressen i Luzern rapporterade i torsdags att de beslutat att utkalla allmän strejk av arbetarkvinnor, om det kommer vidare krigsförklaringar och allmänna mobiliseringar.

KVARNSTREJK

Strejk bröt häromdagen ut vid Stockholms båda kvarnar och stadens invånare stå inför utsikten att om några dagar vara brödlösa, säger meddelandet därom. Bageriarbetarne understödja de strejkande och vägra att baka eller leverera bröd av mjöl från kvarnarne i Stockholm.

SV.-AMERIKANSK BORGMÄSTARE OM S. K. NATIONERNAS FÖRBUND

Den välkände mångårige borgmästaren i Jamestown N. Y., Samuel A. Carlson höll nyligen inför medlemmarne av framstående chataquaklubbar ett längre tal rörande sina åsikter om nationernas förbund och Förenta Staternas ställning till detsamma. Vi lämna nedan ett kortfattat utdrag från borgmästare Carlsons tal, från punkter, som synas vara av särskilt intresse:

Så länge kriget i Europa pågick, började han, betraktades minsta kritik mot regeringen som opratiotisk och oamerikansk. En del amerikaner blevo kastade i fängelse, emedan de följde samvetets röst och motsatte sig nationalregeringens politik.

Under krigshysterien såg det ut som Washingtons, Jeffersons, Adams, Monroes och Lincolns politiska doktriner blivit för gamla, men när vi se huru samma europeiska intriger och krigsfostrande diplomati, som hotade gamla världen för ett århundrade sedan, trånga sig in i de nutida dagsfrågorna, börja tänkande amerikaner förstå att de varningsord som uttalats av Washington och andra patrioter borde tagas i akt mera än någonsin i det förflutna.

Som medlem av mönstringsnämnden hade jag tillfälle att studera krigets psykologi sådan den utvecklat sig från det soldaterna drogo bort, och tills de återkommo, jag har besökt de stora lasaretten som äro fyllda med arm- och benlösa ynglingar samt jämfört deras åsikter med superamerikanernas, som varit så ivriga med tidningspropaganda till förmån för amerikansk världsexploatering. Våra söner tillsades att gå fram i striden med sång och leenden på läpparna för att undertrycka den brutala militarismen, men samtidigt fostrades en militarism i vår egen armé. På tal härom yttrade senator Chamberlain en dag denna veckan i senaten: "Jag vill att folket skall förstå terrorn och brutaliteten, som utövats mot våra unga män. Den spanska inkvisitionen när ej upp till några av de brutaliteter som begåtts mot våra soldater i Frankrike."

När vi skickades till Europa, säga soldaterna, hörde vi mycket talas om "hemliga allianser", "havens frihet", "folkens självbestämmanderätt", "avrustning", "slutet på allt vad krig heter" och "world safe for democracy", men när dessa tappra gossar vända hemåt och ha besegrat den tyska militarismen, synas alla dessa slagord glömda, och soldaterna bli tillsagda att det första vi måste göra är att ratificera ett fördrag med Frankrike, ett fördrag, som ej ingätts öppet, och som besitter alla de element vilka äro ägnade att framkalla krig.

Likväl begäres det nu att vi underteckna ett fördrag, utlovande amerikanska liv och ägodelar, för att skydda mot angrepp samma folk som nu, likt 1812, lägga i dagen ovilja och hat till oss.

I detta superregeringsförbund, i vilket den vita rasen är i minoritet, i vilket Amerikas samtliga stater ha inalles en röst, medan England har minst fem röster, och vilket skall le-

(Forts å sid. 5.)